

# Aalto-yliopiston ylioppilaskunta



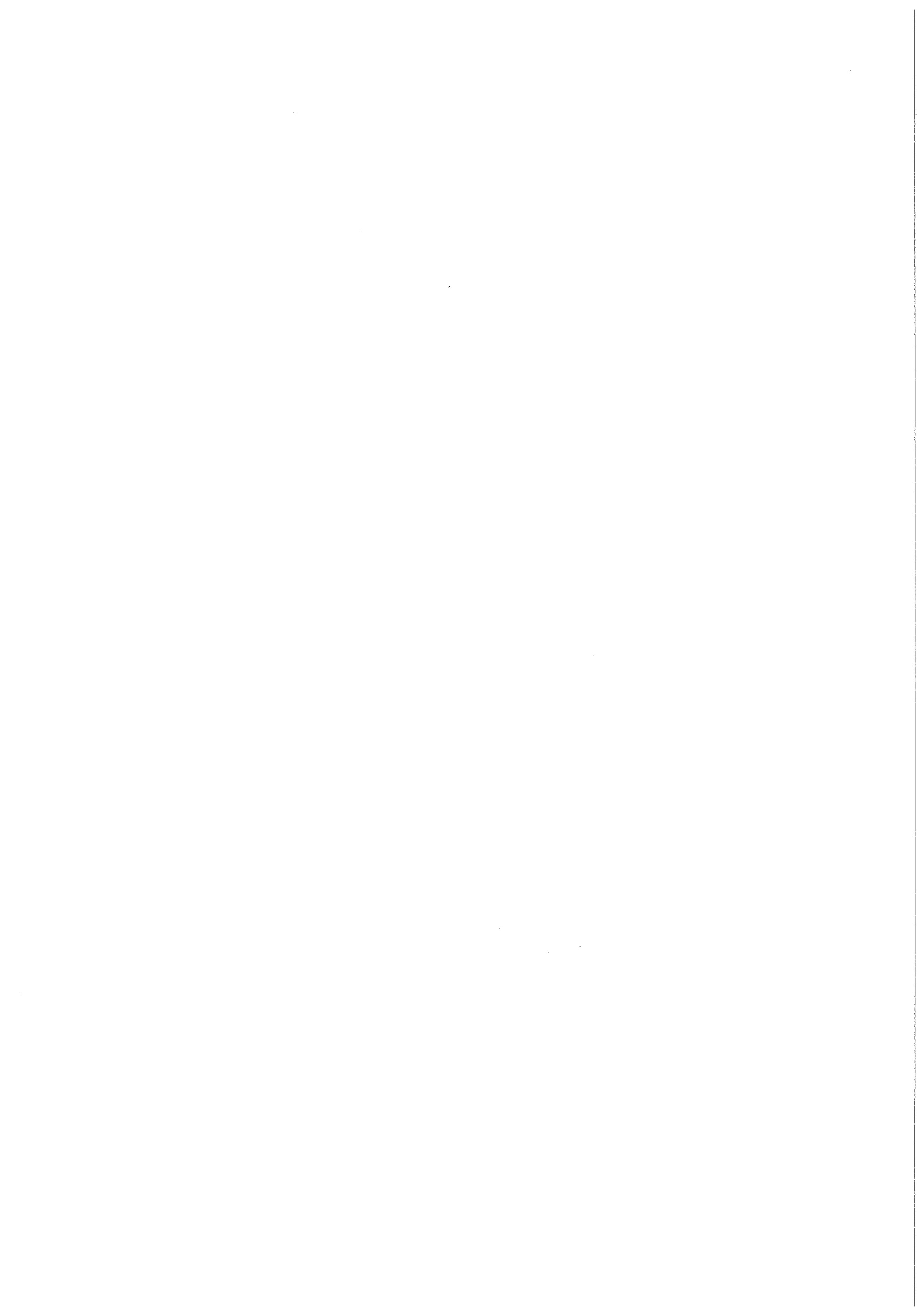
sääntöjen tarkoituksen tulee olla palvelutoiminnan osalta samantyyppinen kuin KY:n toimintakin  
nyttemmin on.

Helsinki 12.10.2007



Heikki Halila  
professori

~~Helsingin yliopisto~~





## M U I S T I O

Pääsihteeri Kimmo Kääriä Helsingin kauppakorkeakoulun ylioppilaskunnasta (jäljempänä KY) on pyytänyt minua lausumaan käsitykseni niistä oikeudellisista ongelmista, joita saattaa syntyä, jos KY:n edustajisto päättää säätiöidä huomattavan osan KY:n omaisuudesta ja tästä päätöksestä valitetaan. Tätä varten olen saanut Kääriältä 14.2.2008 suullisen selostuksen. Neuvoteltuani puolisoni, hallinto-oikeuden dosentti Leena Halilan kanssa esitän selvitykseni seuraavan.

## 1. Miten päätöksestä voidaan valittaa

Ylioppilaskunta-asetuksen 6 §:n mukaan ylioppilaskunnan päätöksestä haetaan muutosta valittamalla hallintolainkäyttölaissa säädetyllä tavalla. Kun lääninoikeudet on korvattu hallinto-oikeuksilla, muutosta haetaan hallinto-oikeudelta. Erikoista on se, että muutoksenhausta on säädetty asetuksella eikä lailla, niin kun pitäisi. Tämä ei kuitenkaan vaikuta itse asiaan.

Säätiöinnillä pyritään yksityisoikeudellisen oikeussubjektin perustamiseen. Tämä päätös ei kuitenkaan ole sillä tavoin yksityisoikeudellinen, että sitä koskeva päätöksenteko olisi yksityisoikeudellisen oikeussuojakoneiston piirissä. Tästäkin päätöksestä, joka tehdään toimivaltajaon mukaisesti edustajistossa, haetaan muutosta Helsingin hallinto-oikeudessa. Valituksen voi tehdä kuka tahansa ylioppilaskunnan jäsen. Valitusperusteena voi olla se, että päätös ei ole lain mukainen eli se, että ylioppilaskunnalla ei olisi ylioppilaskuntalainsäädännön perusteella oikeutta säätiöidä omaisuuttaan.

## 2. Päätöksen täytäntöönpano, kun valitus on vireillä

Valitusaika on esillä olevassa tapauksessa 30 päivää. Valitusaikana KY:n hallitus voi toimittaa perustamisasiakirjat PRH:n säätiörekisteriin eli panna päätöksen tällä tavoin täytäntöön, mutta viranomaisen on odotettava valitusajan umpeutumista, ennen kuin se voi suorittaa rekisteröimistoimet. Jos valitus tehdään, lähtökohtana on se, että viranomainen jää odottamaan hallintoprosessin etenemistä lainvoimaiseen eli lopulliseen päätökseen asti.

Poikkeuksena ovat hallintolainkäyttölain 31 §:ssä mainitut tilanteet eli päätös on luonteeltaan sellainen, että se on pantava täytäntöön heti tai päätöksen täytäntöönpanoa ei voida yleisen edun vuoksi lykätä. Tässä tapauksessa päätös ei ole luonteeltaan sellainen, että se tulisi panna täytäntöön heti. Sen sijaan ei ole ehkä poissuljettua se, että yleisen edun vuoksi päätöksen täytäntöönpanoa ei voitaisi PRH:n mielestä lykätä. Tähän olisi perusteena se, että KY:tä ollaan lakkauttamassa. Jouduttaisiin vaikeaan tilanteeseen, jos prosessia käytäisiin niin, että sitä oikeussubjektia ei enää ole, joka on säätiön perustanut. Säätiön perustamistoimien jatkaminen vaikeutuisi, jos säätiölle tulevat varat tulisi hakea uudelta oikeussubjektilta.

### 3. Tilanne, jossa PRH on rekisteröinyt päätöksen, vaikka siitä on valitettu

Jos PRH on hyväksynyt säätiön perustamisen ja valitusta joudutaan käsittelemään aluksi Helsingin hallinto-oikeudessa ja sen jälkeen vielä mahdollisesti KHO:ssa, PRH jää odottamaan valitusprosessin kulkua. Jos säätiön perustamispäätös kumotaan lainvoimaisella päätöksellä, säätiön lakkaa olemasta ja sen omaisuus on palautettava takaisin. Kun KY:tä ei luultavasti tuolloin enää ole, palautus tapahtuu innovaatioliopiskunnalle. Jos hallintotuomioistuimen päätös on se, että valitus kumotaan, kaikki jatkuu ennallaan.

Vastaajapuhevaltaa käyttäisi prosessin aluksi KY, jos uutta ylioppilaskuntaa ei olisi ehditty perustaa. Kun uusi ylioppilaskunta on perustettu, vastaajapuhevallan käyttäminen siirtyisi luontevasti sille, koska sitä voitaisiin pitää KY:n seuraajayhteisönä. Tosin voitaisiin ajatella, että kyseessä on intressiristiriita, kun seuraajayhteisön intressinä olisi valituksen hyväksyminen. Oli miten tahansa, KY:n katoaminen ei voisi johtaa siihen, että valituksen tutkiminen raukeaisi tai että säätiön perustaminen raukeaisi, kun perustaja on lakannut olemasta ennen kuin säätiötä on saatu rekisteriin.

Olennaista valitusprosessissa on se, että kyse on hallinto- eikä siviiliprozessista. Riita-asiassa vastaaja voisi myöntää vaatimuksen oikeaksi ja prosessi loppuisi siihen: valitus (kanne) hyväksyttäisiin. Tässä tapauksessa, kun sovelletaan hallintoprozessia, vastaaja voi ainoastaan vedota oikeudellisiin näkökohtiin ja tuomioistuimien tutkii viran puolesta sen, onko edustajiston päätös ollut lain mukainen vai ei. Vaikka se ilmoittaisi pitävänsä valitusta oikeana, käsittely jatkuisi.

### 4. Tilanne, jossa säätiötä ei rekisteröidä valitusprosessin aikana

On varauduttava siihen, että PRH ei rekisteröi säätiötä valitusprosessin aikana. Tällöin se jää odottamaan lopputulosta hallintotuomioistuimista ja suorittaa rekisteröimistoimet vasta, kun on saatu lainvoimainen ratkaisu, jossa valitus on hylätty. Päävastaisessa tapauksessa se suorittaa rekisteröimistoimet. Toki on mahdollista sekin, että se muusta kuin valituksessa ratkaisusta syystä katsoo, ettei säätiötä voidakaan rekisteröidä, mutta tämä ei ole luultavaa, jos sen kanta on selvitetty itse asiaan etukäteen, niin kuin on jo oikeastaan tehty.

Vastaajapuhevallan osalta tilanne olisi tässä tilanteessa sama kuin edellä. Uusi ylioppilaskunta joko voisi käyttää vastaajapuhevaltaa tai se siltä evättäisiin.

Jos valitus hylättäisiin, uuden ylioppilaskunnan tulisi luovuttaa säätiölle ne varat, jotka säädekirjan mukaan sille kuuluvat. Uuden ylioppilaskunnan johto olisi korvausvelvollinen, jos sen olisi onnistunut hävittämään tavalla tai toisella omaisuutta muualle siirtämällä omaisuutta niin, ettei säätiölle voitaisi siirtää sitä omaisuutta, joka sille kuuluu.

Helsinki 15.2.2008



Heikki Halila  
professori  
Helsingin yliopisto



KY-YHDISTYKSEN SÄÄNNÖT

Yleinen havainto on se, että säännöt on kirjoitettu varsin laajaan muotoon käyttäen ilmeisesti pohjana ylioppilaskunnan sääntöjä, joita varten ei ole taustalakina yhdistyslakia toisin kuin rekisteröitäville yhdistyksille on. Keventäminen voisi yksinkertaistaa joitakin kohtia.

Yksityiskohtaisia havaintoja alempana

5 § Jättäisin viimeisen kappaleen pois. Tätä voidaan vaatia luottamushenkilöiltä muttei rekisteröidyn yhdistyksen jäseniltä. Eväämisen asemesta tulisi puhua epäämisestä.

9 § En suosittelen määränemmistön käyttämistä jäsenasioissa.

11 § Viimeisen kappaleen tulisi alkaa Eroaminen tulee voimaan

12 §. Alaviitteessä 8 mainittu jäsenmaksun palauttaminen ei voi tulla kysymykseen. Erottaminen on jo nyt tehty aika monimutkaiseksi. Itse antaisin hallituksen erottaa kaikki jäsenet, mikä on tavallista yhdistyksissä. En suosittelen mitään alaviitteissä 8-10 mainituista lisäyksistä.

15 §. Pidän 3 momenttia tarpeettomana. Minusta demokratiaan kuuluu yhdistyksissä se, että vaaleilla valittu valtuusto istuu aina koko toimikauden. Poistaisin siis myös 1 kappaleesta maininnan jäsenten kokouksesta.

17 § Terminologinen huomautus. neuvoa-antava äänestys (kirjoitusasu) ja määrätään säännöissä. Viimeksi mainittu ilmaisu toistuu monessa kohdassa. Säännöissä määrätään, ei säädetä.

18 §. Jos yhdistyksen kokous pidetään organisaatiossa, tulisi äänestystä koskeva kohta kirjoittaa tähän(kin) uudelleen seuraavasti:

Yhdistyksen kokouksessa tulee päätökseksi se mielipide, joka on saanut taakseen yli puolet annetuista äänistä, jollei yhdistyslaista tai näistä säännöistä muuta johdu. Vaaleissa tulevat valituiksi enimmäkseen äänestys (suhteellinen enemmistö); jos valittavana on yksi henkilö, valituksi tulemiseen tarvitaan yli puolet annetuista äänistä.

21 §. Rakentaisin sijaantulon niin, että varajäseniä ovat kaikki valitsematta jääneet ehdokkaat kustakin vaaliliitosta .

23 §. Tässäkin tulee käyttää ilmaisua eroaminen tulee voimaan.

24 §. Tässä on omaksuttu se kanta, että hallituksen jäsen ei voi olla samaan aikaan edustajiston jäsen. Malli on ylioppilaskunnista. ite suosin päinvastaista menettelyä.

25 §. Päätösvalta on tässä määritelty tavallisesta poikkeavasti. Tavallista on se, että riittää, kun paikalla on pj tai vpj ja puolet muista jäsenistä. Vaadittavan enemmistön osalta viittaa 18 §: kommenttiin.

27 §. Poistaisin jälkimmäisen kappaleen. Toimivaltajaosta tulisi määrätä säännöissä.

28 §. Rekisteröidyssä yhdistyksessä ei puheenjohtaja voi kutsua valtuustoa koolle.

32 §. Ensimmäisellä rivillä olisi parempi puhua kutsun lähettämisestä kuin toimittamisesta (tällöin riittää, kun kutsu on lähtenyt).

Tämäkin muotoilu mahdollistaa sähköisen lähettämisen.

Viimeinen sana säännöksiä muotoon määräyksiä.

40 §. Päätösvaltaisuuden ja enemmistömääritysten osalta viitataan 18 ja 25 §:n kohdalla kirjoittamaani. Tämä siis joka paikkaan samalla tavalla.

41 §. Viimeiseen kappaleeseen määräyksiä säännösten tilalle.

53 §. Tämä kohta on isku ilmaan. Tällaisia voidaan perustaa, vaikkei säännöissä olisi mitään määrätty, eikä se siis edellytä kerho-ohjesääntöä.

58-59 §:t. Kummassakin tapauksessa on muotoilu virheellinen. Hallitus voi tehdä ehdotuksen ja tämä voidaan sitoa määräenemmistöön. Edustajisto tekee päätöksen eikä siis käsittele sille alistettua ratkaisua. Päätökset voidaan kuitenkin tehdä ilman hallituksen ehdotustakin.

## KY-SÄÄTIÖN SÄÄNNÖT

Yleisinä kirjoitusasua koskevinä huomioina osuus silmiin se, että tässäkin pitäisi puhua aina sääntöjen määräyksistä eikä säännöksistä. Kun puhutaan KY:n säätiöstä ja yhdistyksestä, tulisi käyttää yhdysmerkkiä.

10 §.: Minusta olisi parempi erottaa päätökset asiakysymyksissä vaaleista eli käyttää edellä yhdistyksen sääntöjen 18 §:ssä olevaa muotoilua.

13 §. Toisen kappaleen muotoilu olisi parempi, jos sanottaisiin, että KY:n edustajisto voi valita uuden jäsenen hallitukseen.

15 §. Hallituksen kokoontumisen osalta tulisi lisätä ensimmäiselle riville estyneenä-sanana jälkeen tai esteellisenä.

Olisi hyvä, jos päätösvaltaisuus olisi hallituksessa sama kuin muissa toimielimissä. Vrt. siis 10 §:ää, jossa on mielestäni tarkoituksenmukaisempi muotoilu kuin tässä.

16 §. Minusta tulisi miettiä 1 kappaleen sisältöä. Tämän mukaan ei voitaisi lainkaan kokoontua ilman mainittuja palkollisia, ei siis silloinkaan, kun arvioidaan heidän työtään

30-31 §. Vieroksun hiukan tässäkin olevaa konstruktiota: päätös ja vahvistus. Viitataan yhdistyksen sääntöjen osalta esittämään i.

Heikki Halila



M U I S T I O

Pääsihteeri Kimmo Kääriä Helsingin kauppakorkeakoulun ylioppilaskunnasta (jäljempänä KY) on pyytänyt minua lausumaan käsitykseni niistä oikeudellisista ongelmista, joita saattaa syntyä, jos KY:n edustajisto päättää säätiöidä huomattavan osan KY:n omaisuudesta ja tästä päätöksestä valitetaan. Tätä varten olen saanut Kääriältä 14.2.2008 suullisen selostuksen. Neuvoteltuani puolisoni, hallinto-oikeuden dosentti Leena Halilan kanssa esitän selvityksenäni seuraavan.

1. Miten päätöksestä voidaan valittaa

Ylioppilaskunta-asetuksen 6 §:n mukaan ylioppilaskunnan päätöksestä haetaan muutosta valittamalla hallintolainkäyttölaissa säädetyllä tavalla. Kun lääninoikeudet on korvattu hallinto-oikeuksilla, muutosta haetaan hallinto-oikeudelta. Erikoista on se, että muutoksenhausta on säädetty asetuksella eikä lailla, niin kun pitäisi. Tämä ei kuitenkaan vaikuta itse asiaan.

Säätiöinnillä pyritään yksityisoikeudellisen oikeussubjektin perustamiseen. Tämä päätös ei kuitenkaan ole sillä tavoin yksityisoikeudellinen, että sitä koskeva päätöksenteko olisi yksityisoikeudellisen oikeussuojakoneiston piirissä. Tästäkin päätöksestä, joka tehdään toimivaltajaon mukaisesti edustajistossa, haetaan muutosta Helsingin hallinto-oikeudessa. Valituksen voi tehdä kuka tahansa ylioppilaskunnan jäsen. Valitusperusteena voi olla se, että päätös ei ole lain mukainen eli se, että ylioppilaskunnalla ei olisi ylioppilaskuntalainsäädännön perusteella oikeutta säätiöidä omaisuuttaan.

2. Päätöksen täytäntöönpano, kun valitus on vireillä

Valitusaika on esillä olevassa tapauksessa 30 päivää. Valitusaikana KY:n hallitus voi toimittaa perustamisasiakirjat PRH:n säätiörekisteriin eli panna päätöksen tällä tavoin täytäntöön, mutta viranomaisen on odotettava valitusajan umpeutumista, ennen kuin se voi suorittaa rekisteröimistoimet. Jos valitus tehdään, lähtökohtana on se, että viranomainen jää odottamaan hallintoprosessin etenemistä lainvoimaiseen eli lopulliseen päätökseen asti.

Poikkeuksena ovat hallintolainkäyttölain 31 §:ssä mainitut tilanteet eli päätös on luonteeltaan sellainen, että se on pantava täytäntöön heti tai päätöksen täytäntöönpanoa ei voida yleisen edun vuoksi lykätä. Tässä tapauksessa päätös ei ole luonteeltaan sellainen, että se tulisi panna täytäntöön heti. Sen sijaan ei ole ehkä poissuljettua se, että yleisen edun vuoksi päätöksen täytäntöönpanoa ei voitaisi PRH:n mielestä lykätä. Tähän olisi perusteena se, että KY:tä ollaan lakkauttamassa. Jouduttaisiin vaikeaan tilanteeseen, jos prosessia käytäisiin niin, että sitä oikeussubjektia ei enää ole, joka on säätiön perustanut. Säätiön perustamistoimien jatkaminen vaikeutuisi, jos säätiölle tulevat varat tulisi hakea uudelta oikeussubjektilta.

### 3. Tilanne, jossa PRH on rekisteröinyt päätöksen, vaikka siitä on valitettu

Jos PRH on hyväksynyt säätiön perustamisen ja valitusta joudutaan käsittelemään aluksi Helsingin hallinto-oikeudessa ja sen jälkeen vielä mahdollisesti KHO:ssa, PRH jää odottamaan valitusprosessin kulkua. Jos säätiön perustamispäätös kumotaan lainvoimaisella päätöksellä, säätiön lakkaa olemasta ja sen omaisuus on palautettava takaisin. Kun KY:tä ei luultavasti tuolloin enää ole, palautus tapahtuu innovaatioylioppilaskunnalle. Jos hallintotuomioistuimen päätös on se, että valitus kumotaan, kaikki jatkuu ennallaan.

Vastaajapuhevaltaa käyttäisi prosessin aluksi KY, jos uutta ylioppilaskuntaa ei olisi ehditty perustaa. Kun uusi ylioppilaskunta on perustettu, vastaajapuhevallan käyttäminen siirtyisi luontevasti sille, koska sitä voitaisiin pitää KY:n seuraajayhteisönä. Tosin voitaisiin ajatella, että kyseessä on intressiristiiriita, kun seuraajayhteisön intressinä olisi valituksen hyväksyminen. Oli miten tahansa, KY:n katoaminen ei voisi johtaa siihen, että valituksen tutkiminen raukeaisi tai että säätiön perustaminen raukeaisi, kun perustaja on lakannut olemasta ennen kuin säätiötä on saatu rekisteriin.

Oleennaista valitusprosessissa on se, että kyse on hallinto- eikä siviiliprosessista. Riita-asiassa vastaaja voisi myöntää vaatimuksen oikeaksi ja prosessi loppuisi siihen: valitus (kanne) hyväksyttäisiin. Tässä tapauksessa, kun sovelletaan hallintoprosessia, vastaaja voi ainoastaan vedota oikeudellisiin näkökohtiin ja tuomioistuimien tutkii viran puolesta sen, onko edustajiston päätös ollut lain mukainen vai ei. Vaikka se ilmoittaisi pitävänsä valitusta oikeana, käsittely jatkuisi.

### 4. Tilanne, jossa säätiötä ei rekisteröidä valitusprosessin aikana

On varauduttava siihen, että PRH ei rekisteröi säätiötä valitusprosessin aikana. Tällöin se jää odottamaan lopputulosta hallintotuomioistuimista ja suorittaa rekisteröimistoimet vasta, kun on saatu lainvoimainen ratkaisu, jossa valitus on hylätty. Päinvastaisessa tapauksessa se suorittaa rekisteröimistoimet. Toki on mahdollista sekin, että se muusta kuin valituksessa ratkaisusta syystä katsoo, ettei säätiötä voidakaan rekisteröidä, mutta tämä ei ole luultavaa, jos sen kanta on selvitetty itse asiaan etukäteen, niin kuin on jo oikeastaan tehty.

Vastaajapuhevallan osalta tilanne olisi tässä tilanteessa sama kuin edellä. Uusi ylioppilaskunta joko voisi käyttää vastaajapuhevaltaa tai se siltä evättäisiin.

Jos valitus hylättäisiin, uuden ylioppilaskunnan tulisi luovuttaa säätiölle ne varat, jotka säädekirjan mukaan sille kuuluvat. Uuden ylioppilaskunnan johto olisi korvausvelvollinen, jos sen olisi onnistunut hävittämään tavalla tai toisella omaisuutta muualle siirtämällä omaisuutta niin, ettei säätiölle voitaisi siirtää sitä omaisuutta, joka sille kuuluu.

Helsinki 15.2.2008

Heikki Halila  
professori  
Helsingin yliopisto





L A U S U N T O

Helsingin kauppakorkeakoulun ylioppilaskunnan (jäljempänä KY) hallituksen puheenjohtaja Jenni Laakso on pyytänyt minua lausumaan käsitykseni siitä, voiko KY perustaa rekisteröidyn säätiön ja siirtää sinne omaisuuttaan joko kokonaan tai osaksi. Tehtävän täyttämistä varten olen keskustellut Jenni Laakson kanssa 24.9.2007, PRH:n säätiöasioita käsittelevän lakimiehen, varatuomari Jyrki Ahdeojan kanssa 5.10.2007 sekä oikeustieteen lisensiaatti Juha Viertolan kanssa 3.10.2007. Jenni Laaksolta olen saanut suullisen selvityksen siitä, millainen haviteltu säätiö olisi. Viertolan kanssa keskusteltuaamme olemme päätyneet lausuttavana olevassa asiassa samaan lopputulokseen. Laadimme kuitenkin kumpikin oman lausuntomme. Viertola tarkastelee ylioppilaskuntalainsäädäntöön perustuvia kysymyksiä ja minä yhteisö- ja säätiöoikeuden yleisiä kysymyksiä.

1. Taustakysymyksiä

Saamani toimeksianto liittyy ns. innovaatioyliopiston perustamishankkeeseen. Tavoitteena on yhdistää kolme pääkaupunkiseudulla toimivaa korkeakoulua yhdeksi innovaatioyliopistoksi, jonka oikeudellinen muoto olisi yksityisoikeudellinen säätiö. Hanke on kunnianhimoinen ja vaativa myös oikeudellisen toteutuksen osalta. Säätiölakia ei ole kirjoitettu silmällä pitäen tällaista hallintomuotoa, jossa julkinen tehtävä kuuluu yksityisoikeudelliselle säätiölle.. Hanke ei kuitenkaan kariudu tähän oikeudelliseen kysymykseen. Siksi voidaan tarkastelua jatkaa lähtien siitä, että säätiömuotoinen innovaatioyliopisto on perustettu.

Esitetyn taustan vuoksi on seuraavaksi aiheellista kysyä, millainen ylioppilaskuntamalli innovaatioyliopistoa varten rakennetaan. Jos mitään erityisjärjestelyä ei tehdä, innovaatioyliopistoa varten tulee yksi ylioppilaskunta, joka on oikeudelliselta rakenteeltaan julkisoikeudellinen yhdistys sillä tavoin kuin nykyisetkin ylioppilaskunnat eli sillä on myös julkinen tehtävä. Jos tapahtuu, uudelle ylioppilaskunnalle siirretään nykyisten ylioppilaskuntien omaisuus suoraan lainsäädäntötoimin, ellei ryhdytä erityisjärjestelyihin. Jos KY:llä harkitaan säätiön perustamista, on toimiin ryhdyttävä ennen uuden ylioppilaskunnan lainsäädännöllä tapahtuvia perustamistoimia, koska muutoin KY:llä ei ole enää mahdollisuuksia toimia tässä asiassa.

Mahdollista on myös se, että julkisoikeudelliselle ylioppilaskunnalle perustetaan alaylioppilaskuntia. Lainsäädäntötoimin näin voidaan tehdä vain, jos näille alaylioppilaskunnille tulee julkinen tehtävä. Jää kysymään, miten tämä olisi mahdollista tehdä, jos ”yläylioppilaskuntakin” olisi lainsäädäntötoimin perustettu eli silläkin olisi julkinen tehtävä. Olisi

hieman outoa, jos julkinen tehtävä voisi olla yliopiston yksiköissä toimivilla yhteisöillä hieman suorasukaista vertausta käyttäen samaan tapaan kuin KY:n ainekerhoilla olisi. Tämä riippuu kuitenkin osaltaan siitä, millainen ”oma” hallinto tulee olemaan innovaatioyliopiston nykyisillä perusyksiköillä, kolmella korkeakoululla. Alayksikköjä varten voidaan tietenkin perustaa myös yksityisoikeudellisia yhdistyksiä, mutta tämä ei voi tapahtua lainsäädäntötoimin, eikä niille siirtyisi siten julkisoikeudellisten ylioppilaskuntien omaisuutta muuten kuin yksityisoikeudellisin luovutustoimin, ei lainsäätäjän toimin.

## 2. Säätiön perustamisen peruskysymyksiä

Säätiö on määrätarkoitukseen sijoitettu omaisuusmassa. Säätiössä säätäjä laatii säätiölle säännöt, luovuttaa sille omaisuuden ja huolehtii perustamistoimista. Säätiön perustaminen on Suomessa luvanvaraista. Viranomaisen toimii PRH, jossa on säätiöasioihin keskittyvä toimintayksikkö.

Säätiön perustajan on oltava oikeussubjekti, yksityinen henkilö tai ns. oikeushenkilö. Tätä KY kiistatta on. Vertailun vuoksi voidaan mainita, että esimerkiksi Helsingin kauppakorkeakoulu ei voisi samalla tavalla perustaa säätiötä, koska se ei ole oikeussubjekti. Se on nykytilanteessa vain valtion tilivirasto, jolla ei ole ”omaa” omaisuutta toisin kuin privilegioiden ansiosta Helsingin yliopistolla. Mahdollisten lahjoitusvarojen säätiöiminen voi olla eri asemassa.

Vaikka KY on julkisoikeudellinen oikeussubjekti, se ei tarvitse miltään viranomaiselta etukäteistä lupaa säätiöimistöimiin. Eri asia on, että yhteydenpito OPM:n kanssa säätiöintiasiassa voi olla toimintapolitiittisesti järkevää. KY voi perustaa säätiön ”omalla vastuullaan”. Säätiön edustaminen voi kuitenkin kariutua siihen, ettei viranomainen (PRH) anna siihen lupaa. Jos säätiön on saatu perustetuksi, on mahdollista, että jokin taho pääsee jälkikäteen puuttumaan siihen. Niinpä on mahdollista, että perustajayhteisön (KY) hallituksen jäseniä vastaan nostetaan vahingonkorvauskanne sen johdosta, että toimenpiteellä on aiheutettu yhdistykselle vahinkoa. Sekin on mahdollista, että itse toimenpiteestä tehdään jäsenten oikeusturvakeinoja käyttäen valitus. Jos tällaista on tapahtumassa perustamistoimien ollessa vireillä, on mahdollista, että PRH:ssa jäädytään odottamaan tapahtumien kulkua. Välttämätöntä tämä ei kuitenkaan ole.

Säätiön tarkoituksen on oltava hyödyllinen, jotta perustamislupa voidaan antaa. Jos KY perustaa sellaisen säätiön, josta on ollut puhetta, se olisi kiistatta hyödyllinen. Se olisi mitä ilmeisimmin myös yleishyödyllinen ja saisi näin tiettyjä veroetuja. Säätiötä ei saa perustaa välittömän taloudellisen edun hankkimiselle perustajaa varten. Tämä vaatimus tulisi tietenkin ottaa huomioon perustamistoimissa. Ylitsekäymätöntä ongelmaa se ei kuitenkaan aiheuttaisi.

Säätiön perustaminen olisi KY:ssä varsin merkittävä ratkaisu, jos kyseessä olisi muu kuin pieni stipendirahasto. Tunteamatta lähemmin KY:n sääntöjä esitän käsityksenäni sen, että perustamiseen tarvittaisiin edustajistopäätöstä. Hallituksen tehtävänä olisi asian valmistelu ja tähtyn työnpano.

## 3. Säätiön toiminta

Säätiö ei toimisi välittömästi perustajansa hyväksi, jos sen pääoman tuottoa käytettäisiin kauppatieteen ylioppilaiden hyväksi, millä nimellä näitä innovaatioyliopistossa sitten



kutsuttaisiinkaan. Säätiö voisi PRH:ssa noudatetun käytännön mukaisesti määrätä säännöissään siitä, että se voisi käyttää 20 % tuotostaan perustajan eli KY:n hyväksi esimerkiksi maksamalla hallintokuluja. Jos KY:n toimitiloja siirrettäisiin säätiöön, olisi mahdollista, että säätiö vuokraisi ne KY:lle tai innovaatioylioppilaskunnalle. Vuokran ei edes tarvitsisi olla aivan käypä tasoa, mutta sen tulisi olla kuitenkin muu kuin symbolinen.

KY:n säätiön säännöissä tulisi määrätä tarkoituksesta ja toimintamuodoista. Nämä liittyisivät luonnollisesti kauppatieteen ylioppilaiden tukemiseen kuten harrastetoiminnan edistämiseen, yritysyhteistyön kehittämiseen ja stipendiohjelmaan. Myös sosiaalinen asuntotoiminta voisi tulla kysymykseen. Säätiön hallinto olisi järjestettävissä myös niin, että hallituksena olisi jonkin muun organisaation toimielin. Tässä tapauksessa tulisi kuitenkin ennakoida tulevaa tilannetta. Jos KY:tä ei enää olisi julkisoikeudellisena yhdistyksenä, KY:n hallitusta ei voitaisi määrätä säätiön hallitukseksi.

Säätiön perustaminen on hyvin lopullinen toimenpide. Säätiötä ei näet voida purkaa niin kuin yhdistystä tai osakeyhtiötä. Jos omaisuus säätiöidään ja sittemmin havaitaan, että jokin toinen ratkaisu olisi ollut tarkoituksenmukaisempi, ei mitään ole tehtävissä. Säätiö voidaan tosin perustaa määräajaksi, mutta se purkautuu määräajan kuluttua. Jos on tarkoitus perustaa säätiö pysyvää tarkoitusta varten, ei määräaikaisuus ole todellinen vaihtoehto. Säätiön tarkoitusta voidaan muuttaa, mutta se edellyttää laissa mainittujen edellytysten täyttymistä. Ei riitä, että löytyy jokin vielä parempi tarkoitus kuin alkuperäinen tarkoitus on ollut. Tilanteiden muuttumisen varalta voisi olla tarkoituksenmukaista määrätä säännöissä vaihtoehtoinen tarkoitus esimerkiksi sen varalta, millä edellytyksillä säätiövarallisuutta voitaisiin käyttää (myös) innovaatioylioppilaskunnan hyväksi.

#### 4. KY:n julkisoikeudellisuus ja säätiön perustaminen

KY on julkisoikeudellinen yhdistys. Tämä status vaikuttaa mahdollisuuteen perustaa säätiö. Se ei kuitenkaan sulje sitä kokonaan pois. Kysymys on siitä, millaisen säätiön julkisoikeudellinen yhteisö ja tässä tapauksessa erityisesti KY voi perustaa.

Julkisoikeudellisia yhteisöjä ovat kunnat. Kunnat ovat olleet perustamassa paljonkin säätiöitä. Esimerkkinä voidaan mainita Helsingin kaupunginteatteri ja (Helsingin) Stadionsäätiö. Myös Suomen valtio on ollut perustamassa säätiöitä. Kuntien osalta joudutaan selvittämään, kuuluuko tietyn säätiön perustaminen kunnan toimialaan. Mille tahansa alueelle ei kunta voi säätiötä perustaa. Erikseen on selvitettävä myös se, onko mahdollista säätiöittää kunnan lakisääteisiä tehtäviä.

Säätiön perustaminen liittyy KY:n autonomiaan ylioppilaskuntana. Jos KY:n olisi samanlainen lainsäädäntötoimin järjestetty yhdistys kuin esimerkiksi potilasvakuutusyhdistys (ks. potilasvahinkolaki 585/1986), se tulisi käyttää kaikki varansa julkisen tehtävän hoitamiseen. KY:llä julkinen tehtävä on varsin ohut ja se on hankkinut omaisuutta monella tavalla muutenkin kuin julkisen tehtävän harjoittamisen kautta. Toki on huomattava, että ylioppilaskuntien autonomia ei ole niin tukeva kuin esimerkiksi yliopistojen perustuslakiin tukeutuva autonomia. Tällä ei ymmärtääkseni ole kuitenkaan olennaista merkitystä esillä olevassa tapauksessa.

Vertailun vuoksi voidaan tässä viitata hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi Kansaneläkelaitoksen sisäisen kuntoutusyhtiö Petrean muuttamisesta säätiöksi (HE 105/2006). Sinä on katsottu, että koska KELA:n sisäinen yhtiö Petrea on ollut osa eduskunnan valvonnan alaista kansaneläkelaitosta, on asiasta säädettävä lailla. KY ei ole tällainen ”sisäinen yhteisö”, vaan sillä on

merkittävä autonomia. Siksi se voi perustaa säätiön ilman lainsäädäntötoimia. Vertailun vuoksi voidaan myös mainita, miten Helsingin yliopisto on voinut perustaa oman rahastonsa saamistaan lahjoitusvaroista ilman, että tähän tarvittiin lainsäädäntötoimia toisin kuin vielä vuosikymmeniä sitten saatettiin ajatella. Käsitykset ovat tässä suhteessa avartuneet: kaikki se ei ole kiellettyä, mitä ei ole nimenomaisesti sallittu, vaikka julkinen toiminta onkin säännellympää kuin yksityinen.

Ylioppilaskorporaatiot ovat eri aikoina säätiöittäneet omaisuuttaan. Esimerkkinä voidaan mainita Hämmäläis-Osakunta, joka on perustanut Hämmäläisen ylioppilassäätiön, jolle on siirretty osakuntarakennuksen omistus. Osakunnat ovat niin ikään perustaneet säätiömäisiä stipendirahastoja. Ylioppilaskunnat - erityisesti HYY - ovat perustaneet yhtiöitä, joille on siirretty varsin huomattavastikin omaisuutta. Kun perustajana on julkisoikeudellinen yhteisö, ei eroa ole siinä, perustetaanko yhtiö vai säätiö.

## 5. Säätiön perustamisen reunaehdot

KY:n säätiön perustaminen ei voi tulla julkisen tehtävän vuoksi kysymykseen, jos säätiön toiminta ei olisi sopusoinnussa KY:n oman toiminnan kanssa. Tämän mukaisesti KY ei voisi perustaa säätiötä tukemaan Helsingin yliopistoa ja sen opiskelijoita tai ylläpitämään teatteria Kuopiossa. Nyt suunnitteilla oleva hanke ei ole tältä osin ongelmallinen, kun säätiö palvelisi samoja tarkoituksia kuin nykyinen KY:kin. Oma kysymyksensä on, tulisiko ylioppilaskunnan julkisoikeudellisena yhdistyksenä toimia myös niin, että tuleva innovaatioylioppilaskunta voisi saada itselleen kaiken sen varallisuuden, jota KY:lle on kertynyt. Näin ei käsittäkseni ole asian laita.

KY:n varallisuus on karttunut eri tavoin. Se on saanut pakkojäsenyyden myötä jäsenmaksutuloja vuosikymmenien aikana paljonkin. Ne kaikki eivät tietenkään ole jääneet KY:n varallisuudeksi, vaan ne ovat kuluneet pääosin toimintaan, niin kuin on ollut tarkoituskin. KY on harjoittanut kannattavaa liiketoimintaa ja saanut lahjoituksia. Nykytilanteessa on tietenkin mahdotonta sanoa, millä tavoin KY:n omaisuus on kaiken kaikkiaan karttunut. Yksityiskohdilla ei olekaan merkitystä.

Käsitykseni mukaan olennainen rajanveto on siinä, että KY voi lähtökohtaisesti säätiöidä sitä omaisuuttaan, jota se ei tarvitse julkisen tehtävän harjoittamiseen nyt eikä tulevaisuudessa. Julkisen tehtävään, joka liittyy lähinnä korkeakouluyhteisöön. Tämä reunaehto ei estä säätiön perustamista, mutta se aiheuttaa sen, ettei koko omaisuutta voida säätiöidä. KY:n tulee voida toimia niin, että sillä on jatkossakin omat toimitilat, joita sen ei kuitenkaan tarvitse itse omistaa.

Toinen rajoitusperuste voidaan konstruoida pakkojäsenyyden kautta tulevista jäsenmaksuista. On arvioitava jotenkin sitä, kuinka paljon varallisuutta on tullut pakkojäsenyyteen perustuvien maksujen kautta. Edellä esitetty huomioon ottaen tämä erä ei voine olla kovin suuri. Jäsenmaksutuloja ei ole ilmeisestikään rahastoitu vaan käytetty toimintaan, joskaan jäsenmaksuvarat eivät ole korvamerkittyjä.

## 6. Päätelmiä

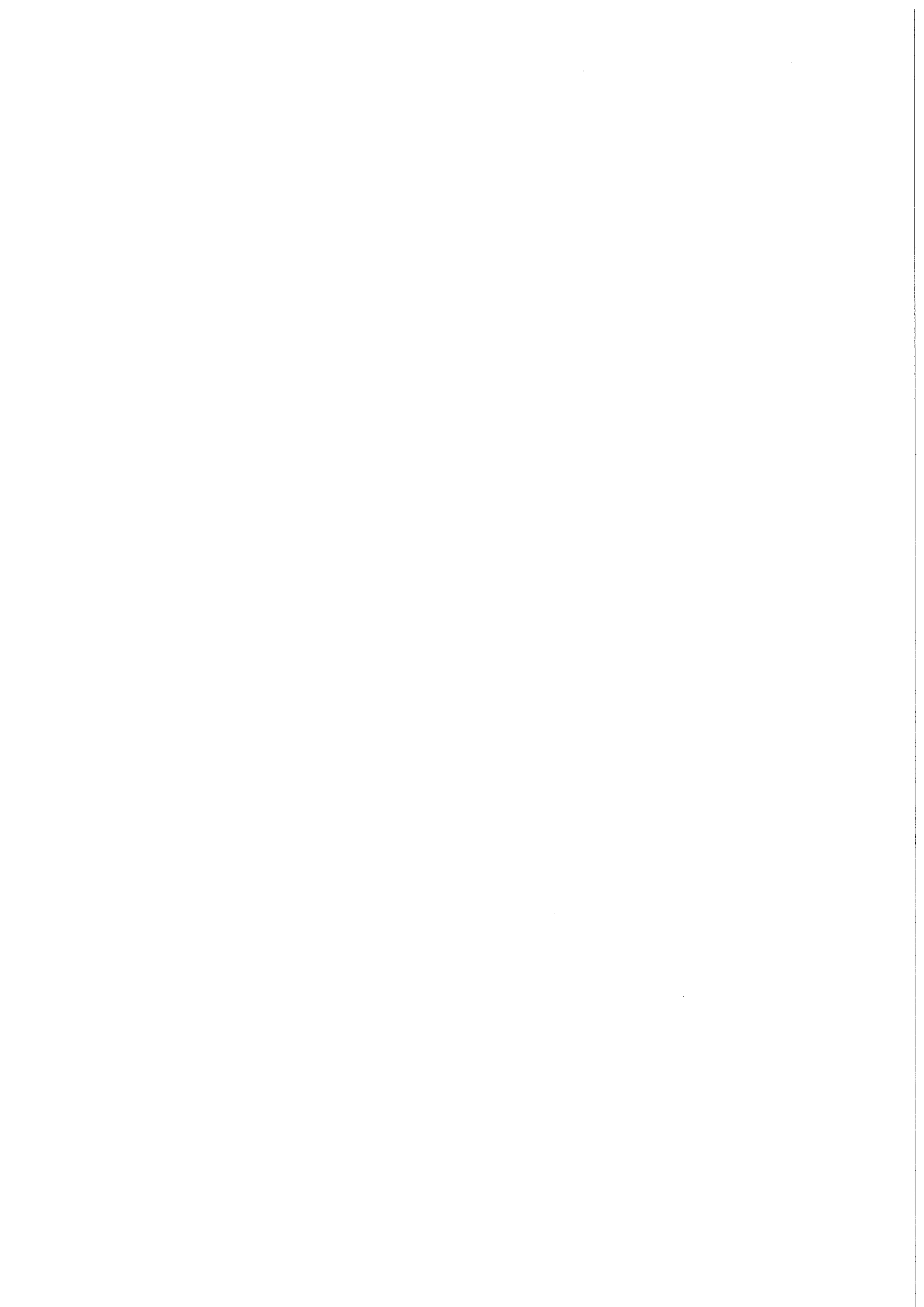
Esittämäni perusteella totean, etten näe estettä sille, että KY säätiöisi merkittävänkin osan – ainakin selvän pääosan – omaisuudestaan. Koko omaisuuttaan se ei kuitenkaan voi säätiöidä ja säätiön



sääntöjen tarkoituksen tulee olla palvelutoiminnan osalta samantyyppinen kuin KY:n toimintakin nyttemmin on.

Helsinki 12.10.2007

Heikki Halila  
professori  
Helsingin yliopisto





## L A U S U N T O

Helsingin kauppakorkeakoulun ylioppilaskunnan (jäljempänä KY) hallituksen puheenjohtaja Jenni Laakso on pyytänyt minua lausumaan käsitykseni siitä, voiko KY perustaa rekisteröidyn säätiön ja siirtää sinne omaisuuttaan joko kokonaan tai osaksi. Tehtävän täyttämistä varten olen keskustellut Jenni Laakson kanssa 24.9.2007, PRH:n säätiöasioita käsittelevän lakimiehen, varatuomari Jyrki Ahdeojan kanssa 5.10.2007 sekä oikeustieteen lisensiaatti Juha Viertolan kanssa 3.10.2007. Jenni Laaksolta olen saanut suullisen selvityksen siitä, millainen haviteltu säätiö olisi. Viertolan kanssa keskusteltuamme olemme päätyneet lausuttavana olevassa asiassa samaan lopputulokseen. Laadimme kuitenkin kumpikin oman lausuntomme. Viertola tarkastelee ylioppilaskuntalainsäädäntöön perustuvia kysymyksiä ja minä yhteis- ja säätiöoikeuden yleisiä kysymyksiä.

### 1. Taustakysymyksiä

Saamani toimeksianto liittyy ns. innovaatioyliopiston perustamishankkeeseen. Tavoitteena on yhdistää kolme pääkaupunkiseudulla toimivaa korkeakoulua yhdeksi innovaatioyliopistoksi, jonka oikeudellinen muoto olisi yksityisoikeudellinen säätiö. Hanke on kunnianhimoinen ja vaativa myös oikeudellisen toteutuksen osalta. Säätiölakia ei ole kirjoitettu silmällä pitäen tällaista hallintomuotoa, jossa julkinen tehtävä kuuluu yksityisoikeudelliselle säätiölle. Hanke ei kuitenkaan kariudu tähän oikeudelliseen kysymykseen. Siksi voidaan tarkastelua jatkaa lähtien siitä, että säätiömuotoinen innovaatioyliopisto on perustettu.

Esitetyn taustan vuoksi on seuraavaksi aiheellista kysyä, millainen ylioppilaskuntamalli innovaatioyliopistoa varten rakennetaan. Jos mitään erityisjärjestelyä ei tehdä, innovaatioyliopistoa varten tulee yksi ylioppilaskunta, joka on oikeudelliselta rakenteeltaan julkisoikeudellinen yhdistys sillä tavoin kuin nykyisetkin ylioppilaskunnat eli sillä on myös julkinen tehtävä. Jos tapahtuu, uudelle ylioppilaskunnalle siirretään nykyisten ylioppilaskuntien omaisuus suoraan lainsäädäntötoimin, ellei ryhdytä erityisjärjestelyihin. Jos KY:llä harkitaan säätiön perustamista, on toimiin ryhdyttävä ennen uuden ylioppilaskunnan lainsäädännöllä tapahtuvia perustamistoimia, koska muutoin KY:llä ei ole enää mahdollisuuksia toimia tässä asiassa.

Mahdollista on myös se, että julkisoikeudelliselle ylioppilaskunnalle perustetaan alaylioppilaskuntia. Lainsäädäntötoimin näin voidaan tehdä vain, jos näille alaylioppilaskunnille tulee julkinen tehtävä. Jää kysymään, miten tämä olisi mahdollista tehdä, jos ”yläylioppilaskuntakin” olisi lainsäädäntötoimin perustettu eli silläkin olisi julkinen tehtävä. Olisi

hieman outoa, jos julkinen tehtävä voisi olla yliopiston yksiköissä toimivilla yhteisöillä hieman suorasukaista vertausta käyttäen samaan tapaan kuin KY:n ainekerhoilla olisi. Tämä riippuu kuitenkin osaltaan siitä, millainen ”oma” hallinto tulee olemaan innovaatioyliopiston nykyisillä perusyksiköillä, kolmella korkeakoululla. Alayksiköjä varten voidaan tietenkin perustaa myös yksityisoikeudellisia yhdistyksiä, mutta tämä ei voi tapahtua lainsäädäntötoimin, eikä niille siirtyisi siten julkisoikeudellisten ylioppilaskuntien omaisuutta muuten kuin yksityisoikeudellisin luovutustoimin, ei lainsäätäjän toimin.

## 2. Säätiön perustamisen peruskysymyksiä

Säätiö on määrätarkoitukseen sijoitettu omaisuusmassa. Säätiössä säätäjä laatii säätiölle säännöt, luovuttaa sille omaisuuden ja huolehtii perustamistoimista. Säätiön perustaminen on Suomessa luvanvaraista. Viranomaisen toimii PRH, jossa on säätiöasioihin keskittyvä toimintayksikkö.

Säätiön perustajan on oltava oikeussubjekti, yksityinen henkilö tai ns. oikeushenkilö. Tätä KY kiistatta on. Vertailun vuoksi voidaan mainita, että esimerkiksi Helsingin kauppakorkeakoulu ei voisi samalla tavalla perustaa säätiötä, koska se ei ole oikeussubjekti. Se on nykytilanteessa vain valtion tilivirasto, jolla ei ole ”omaa” omaisuutta toisin kuin privilegioiden ansiosta Helsingin yliopistolla. Mahdollisten lahjoitusvarojen säätiöiminen voi olla eri asemassa.

Vaikka KY on julkisoikeudellinen oikeussubjekti, se ei tarvitse miltään viranomaiselta etukäteistä lupaa säätiöimistöimiin. Eri asia on, että yhteydenpito OPM:n kanssa säätiöintiasiassa voi olla toimintapoliittisesti järkevää. KY voi perustaa säätiön ”omalla vastuullaan”. Säätiön edustaminen voi kuitenkin kariutua siihen, ettei viranomainen (PRH) anna siihen lupaa. Jos säätiön on saatu perustetuksi, on mahdollista, että jokin taho pääsee jälkikäteen puuttumaan siihen. Niinpä on mahdollista, että perustajayhteisön (KY) hallituksen jäseniä vastaan nostetaan vahingonkorvauskanne sen johdosta, että toimenpiteellä on aiheutettu yhdistykselle vahinkoa. Sekin on mahdollista, että itse toimenpiteestä tehdään jäsenten oikeusturvakeinoja käyttäen valitus. Jos tällaista on tapahtumassa perustamistoimien ollessa vireillä, on mahdollista, että PRH:ssa jäädään odottamaan tapahtumien kulkua. Välttämätöntä tämä ei kuitenkaan ole.

Säätiön tarkoituksen on oltava hyödyllinen, jotta perustamislupa voidaan antaa. Jos KY perustaa sellaisen säätiön, josta on ollut puhetta, se olisi kiistatta hyödyllinen. Se olisi mitä ilmeisimmin myös yleishyödyllinen ja saisi näin tiettyjä veroetuja. Säätiötä ei saa perustaa välittömän taloudellisen edun hankkimiselle perustajaa varten. Tämä vaatimus tulisi tietenkin ottaa huomioon perustamistoimissa. Ylitsekäymätöntä ongelmaa se ei kuitenkaan aiheuttaisi.

Säätiön perustaminen olisi KY:ssä varsin merkittävä ratkaisu, jos kyseessä olisi muu kuin pieni stipendirahasto. Tunteamatta lähemmin KY:n sääntöjä esitän käsityksenäni sen, että perustamiseen tarvittaisiin edustajistopäätöstä. Hallituksen tehtävänä olisi asian valmistelu ja tähytn tööpano.

## 3. Säätiön toiminta

Säätiö ei toimisi välittömästi perustajansa hyväksi, jos sen pääoman tuottoa käytettäisiin kauppatieteen ylioppilaiden hyväksi, millä nimellä näitä innovaatioyliopistossa sitten





kutsuttaisiinkaan. Säätiö voisi PRH:ssa noudatetun käytännön mukaisesti määrätä säännöissään siitä, että se voisi käyttää 20 % tuotostaan perustajan eli KY:n hyväksi esimerkiksi maksamalla hallintokuluja. Jos KY:n toimitiloja siirrettäisiin säätiöön, olisi mahdollista, että säätiö vuokraisi ne KY:lle tai innovaatioylioppilaskunnalle. Vuokran ei edes tarvitsisi olla aivan käypä tasoa, mutta sen tulisi olla kuitenkin muu kuin symbolinen.

KY:n säätiön säännöissä tulisi määrätä tarkoituksesta ja toimintamuodoista. Nämä liittyisivät luonnollisesti kauppatieteen ylioppilaiden tukemiseen kuten harrastetoiminnan edistämiseen, yritysyhteistyön kehittämiseen ja stipendiohjelmaan. Myös sosiaalinen asuntotoiminta voisi tulla kysymykseen. Säätiön hallinto olisi järjestettävissä myös niin, että hallituksena olisi jonkin muun organisaation toimielin. Tässä tapauksessa tulisi kuitenkin ennakoida tulevaa tilannetta. Jos KY:tä ei enää olisi julkisoikeudellisena yhdistyksenä, KY:n hallitusta ei voitaisi määrätä säätiön hallitukseksi.

Säätiön perustaminen on hyvin lopullinen toimenpide. Säätiötä ei näet voida purkaa niin kuin yhdistystä tai osakeyhtiötä. Jos omaisuus säätiöidään ja sittemmin havaitaan, että jokin toinen ratkaisu olisi ollut tarkoituksenmukaisempi, ei mitään ole tehtävissä. Säätiö voidaan tosin perustaa määräajaksi, mutta se purkautuu määräajan kuluttua. Jos on tarkoitus perustaa säätiö pysyvää tarkoitusta varten, ei määräaikaisuus ole todellinen vaihtoehto. Säätiön tarkoitusta voidaan muuttaa, mutta se edellyttää laissa mainittujen edellytysten täyttymistä. Ei riitä, että löytyy jokin vielä parempi tarkoitus kuin alkuperäinen tarkoitus on ollut. Tilanteiden muuttumisen varalta voisi olla tarkoitus perustaa säätiö, joka ei ole tarkoitusta varten perustettu, vaan varalta, millä edellytyksillä säätiövarallisuutta voitaisiin käyttää (myös) innovaatioylioppilaskunnan hyväksi.

#### 4. KY:n julkisoikeudellisuus ja säätiön perustaminen

KY on julkisoikeudellinen yhdistys. Tämä status vaikuttaa mahdollisuuteen perustaa säätiö. Se ei kuitenkaan sulje sitä kokonaan pois. Kysymys on siitä, millaisen säätiön julkisoikeudellinen yhteisö ja tässä tapauksessa erityisesti KY voi perustaa.

Julkisoikeudellisia yhteisöjä ovat kunnat. Kunnat ovat olleet perustamassa paljonkin säätiöitä. Esimerkkinä voidaan mainita Helsingin kaupunginteatteri ja (Helsingin) Stadionsäätiö. Myös Suomen valtio on ollut perustamassa säätiöitä. Kuntien osalta joudutaan selvittämään, kuuluuko tietyn säätiön perustaminen kunnan toimialaan. Mille tahansa alueelle ei kunta voi säätiötä perustaa. Erikseen on selvittävä myös se, onko mahdollista säätiöittää kunnan lakisääteisiä tehtäviä.

Säätiön perustaminen liittyy KY:n autonomiaan ylioppilaskuntana. Jos KY:n olisi samanlainen lainsäädäntötoimin järjestetty yhdistys kuin esimerkiksi potilasvakuutusyhdistys (ks. potilasvahinkolaki 585/1986), se tulisi käyttää kaikki varansa julkisen tehtävän hoitamiseen. KY:llä julkinen tehtävä on varsin ohut ja se on hankkinut omaisuutta monella tavalla muutenkin kuin julkisen tehtävän harjoittamisen kautta. Toki on huomattava, että ylioppilaskuntien autonomia ei ole niin tukeva kuin esimerkiksi yliopistojen perustuslakiin tukeutuva autonomia. Tällä ei ymmärtääkseni ole kuitenkaan olennaista merkitystä esillä olevassa tapauksessa.

Vertailun vuoksi voidaan tässä viitata hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi Kansaneläkelaitoksen sisäisen kuntoutusyhtiö Petrean muuttamisesta säätiöksi (HE 105/2006). Sinä on katsottu, että koska KELA:n sisäinen yhtiö Petrea on ollut osa eduskunnan valvonnan alaista kansaneläkelaitosta, on asiasta säädettävä lailla. KY ei ole tällainen ”sisäinen yhteisö”, vaan sillä on

merkitävä autonomia. Siksi se voi perustaa säätiön ilman lainsäädäntötoimia. Vertailun vuoksi voidaan myös mainita, miten Helsingin yliopisto on voinut perustaa oman rahastonsa saamistaan lahjoitusvaroista ilman, että tähän tarvittiin lainsäädäntötoimia toisin kuin vielä vuosikymmeniä sitten saatettiin ajatella. Käsitykset ovat tässä suhteessa avartuneet: kaikki se ei ole kiellettyä, mitä ei ole nimenomaisesti sallittu, vaikka julkinen toiminta onkin säännellympää kuin yksityinen.

Ylioppilaskorporaatiot ovat eri aikoina säätiöittäneet omaisuuttaan. Esimerkkinä voidaan mainita Hämäläis-Osakunta, joka on perustanut Hämäläisen ylioppilassäätiön, jolle on siirretty osakuntarakennuksen omistus. Osakunnat ovat niin ikään perustaneet säätiömäisiä stipendirahastoja. Ylioppilaskunnat - erityisesti HYY - ovat perustaneet yhtiöitä, joille on siirretty varsin huomattavastikin omaisuutta. Kun perustajana on julkisoikeudellinen yhteisö, ei eroa ole siinä, perustetaanko yhtiö vai säätiö.

## 5. Säätiön perustamisen reunaehdoja

KY:n säätiön perustaminen ei voi tulla julkisen tehtävän vuoksi kysymykseen, jos säätiön toiminta ei olisi sopusoinnussa KY:n oman toiminnan kanssa. Tämän mukaisesti KY ei voisi perustaa säätiötä tukemaan Helsingin yliopistoa ja sen opiskelijoita tai ylläpitämään teatteria Kuopiossa. Nyt suunnitteilla oleva hanke ei ole tältä osin ongelmallinen, kun säätiö palvelisi samoja tarkoituksia kuin nykyinen KY:kin. Oma kysymyksensä on, tulisiko ylioppilaskunnan julkisoikeudellisena yhdistyksenä toimia myös niin, että tuleva innovaatiylioppilaskunta voisi saada itselleen kaiken sen varallisuuden, jota KY:lle on kertynyt. Näin ei käsittäkseni ole asian laita.

KY:n varallisuus on karttunut eri tavoin. Se on saanut pakkojäsenyyden myötä jäsenmaksutuloja vuosikymmenien aikana paljonkin. Ne kaikki eivät tietenkään ole jääneet KY:n varallisuudeksi, vaan ne ovat kuluneet pääosin toimintaan, niin kuin on ollut tarkoituskin. KY on harjoittanut kannattavaa liiketoimintaa ja saanut lahjoituksia. Nykytilanteessa on tietenkin mahdotonta sanoa, millä tavoin KY:n omaisuus on kaiken kaikkiaan karttunut. Yksityiskohdilla ei olekaan merkitystä.

Käsitykseni mukaan olennainen rajanveto on siinä, että KY voi lähtökohtaisesti säätiöidä sitä omaisuuttaan, jota se ei tarvitse julkisen tehtävän harjoittamiseen nyt eikä tulevaisuudessa. Julkisen tehtävään, joka liittyy lähinnä korkeakoulu yhteisöön. Tämä reunaehto ei estä säätiön perustamista, mutta se aiheuttaa sen, ettei koko omaisuutta voida säätiöidä. KY:n tulee voida toimia niin, että sillä on jatkossakin omat toimitilat, joita sen ei kuitenkaan tarvitse itse omistaa.

Toinen rajoitusperuste voidaan konstruoida pakkojäsenyyden kautta tulevista jäsenmaksuista. On arvioitava jotenkin sitä, kuinka paljon varallisuutta on tullut pakkojäsenyyteen perustuvien maksujen kautta. Edellä esitetty huomioon ottaen tämä erä ei voine olla kovin suuri. Jäsenmaksutuloja ei ole ilmeisestikään rahastoitu vaan käytetty toimintaan, joskaan jäsenmaksuvarat eivät ole korvamerkittyjä.

## 6. Päätelmiä

Esittämäni perusteella totean, etten näe estettä sille, että KY säätiöisi merkittävänkin osan – ainakin selvän pääosan – omaisuudestaan. Koko omaisuuttaan se ei kuitenkaan voi säätiöidä ja säätiön



sääntöjen tarkoituksen tulee olla palvelutoiminnan osalta samantyyppinen kuin KY:n toimintakin  
nytemmin on.

Helsinki 12.10.2007

Heikki Halila  
professori  
Helsingin yliopisto

